

Verdipapirforetakenes Forbund er en interesseorganisasjon for verdipapirforetak i Norge. Vi har om lag 25 medlemsforetak. Våre foretak arbeider med å skaffe risikokapital til det børsnoterte næringslivet slik at bedriftene i Norge skal kunne utvikle seg og vokse videre. Vi arbeider med strukturtransaksjoner når bedriftene har behov for å kjøpe eller selge enheter, eller hele foretak, for å få dem inn i eierkonstellasjoner som er enda bedre egnet til å utvikle dem videre. Vi er ute i felten og vi har praktisk erfaring med hvordan norsk næringsliv og norske eiere virkelig har det.

Våre medlemsforetak bistår med innhenting av om lag 200 mrd kroner i risikokapital til næringslivet årlig. Dette er et betydelig beløp, og dette er kapital som blir brukt til omstilling og vekst for å holde det konkurranseutsatte næringslivet friskt og fremoverlent.

Vår virksomhet er rettet mot de om lag 500 bedriftene som er på børs i Norge. Gründermeldingen er allikevel relevant for oss og vårt virke; håpet er jo at flere av de mindre, innovative oppstartselskapene skal utvikle seg godt slik at de på et tidspunkt er modne for å børsnoteres for å hente risikokapital til videre vekst. Børsnotering og kapitalinnhenting er en effektiv måte for å et vekstselskap å få god pris på selskapet og å hente inn betydelige kapitalinnhentinger, både aksjer og høy-rente obligasjoner.

Det er en rekke faktorer og forslag, både i gründermeldingen og ikke minst i representantforslaget, det er lett å støtte. VPFF slutter seg til detaljerte høringsvaret i samme sak fra NVCA ved Ellen Amalie Vold.

Det er allikevel ett tema som skiller seg klart ut som det viktigste, formueskatt, og under gjengir vi et eksempel fra Terje Mikalsen. Mikalsen har vært med i det norske oppstartsmarkedet siden 1967 da han og familien gikk inn med kapital og kompetanse i det som ble Norsk Data og han har også vært med på å transformere energiselskapet Hafslund til farmasigiganten Nycomed.

Jeg var med på å starte Hydrogenpro som leverer utstyr til produksjon av grønt hydrogen: Jeg støttet selskapet finansielt i flere år, også da ingen andre ville være med, frem til børsnotering. Den ble vellykket, og jeg fikk millioner i formuesskatt hvert år. Den var oppe i mer enn 40 prosent av investert kapital.

Selskapet kan ikke dele ut utbytte, og jeg ble bedt om å ikke selge aksjer fordi det ville skade bedriftens evne til å hente ny kapital. Jeg har brukt over halvdelen av de midler jeg har kunnet skrape sammen privat og via påtvunget utbytte i andre selskap, til å betale skatt.

Nå har dessuten aksjene falt dramatisk, men formuesskatten får jeg ikke tilbake. Det viser nettopp et av problemene: Man betaler skatt på innelåste og fiktive verdier. Andre skatter, bortsett fra exit-skatten, betales av midler man har mottatt.

Noen vil kalle dette et luksusproblem, men da må du ta med hele bildet.

Jeg har direkte og indirekte vært med på cirka 60 nye bedrifter. De fleste har mislykkes. Slik er nyskaping. De få vellykkede må dekke opp for de andre tapene.

Dessuten, for mange av dem som ser ut til å lykkes, må det hentes mye kapital for å utnytte mulighetene. Da er børsnotering ofte eneste mulighet, og da setter man prisen, særlig på

oppstartsselskaper, etter de inntekter man venter i fremtiden. Det er selvsagt bra for eierne på papiret, men problemet er at formuesskatten må betales lenge før verdiene er skapt og tilgjengelig.

Vi kan gjerne diskutere formuesskatt, men da må vi ha fokus på der hvor den er direkte destruktiv, nemlig der det satses på å få til vellykket nyskapning. Uten det får vi heller ikke nye solide og trygge bedrifter i fremtiden.

Formueskatten er en særskatt på norsk eierkapital, spesielt for eierskap av børsnoterte foretak. De negative praktiske utfordringene ved å gå på børs for å sikre videre utvikling og vekst for foretak som ikke har særlig lønnsomhet er alvorlige og åpenbare. Mikalsen viser dette med sitt eksempel.

Selskapet kan vokse seg stort, og øke antall ansatte, om de får tilført kapital og kompetanse, men eierne kan ikke gå på Børs fordi de ikke har likviditet til å betale formueskatt av de fremtidige aksjeverdiene. Det samme dilemmaet gjelder for foretak som i en periode sliter med lønnsomheten, men aksjeverdiene gjør at det må betales formueskatt uavhengig av likviditet. I disse tilfellene vil man måtte vurdere å si opp ansatte for å hjelpe på likviditeten. Begge disse tilfellene viser at formueskatten skaper friksjon i omstilling og vekst, og ikke utviklingen av nye selskaper.

Gründere som lykkes, trenger alle muligheter til å vokse. Børsnotering sikrer effektiv prising av selskapet basert på de fremtidsutsiktene de har, og gir tilgang til den store kapitalen i verdipapirmarkedene. Det er alvorlig at Norge har en skatteinnretning som gjør at dette ikke er en vei gründere kan ta uten samtidig å flytte selskapet og seg selv ut av Norge.

